

گۆلدانىك بۆگه له ئايدىيولۆژيا سياسيه هاوچهرخه كان

ئەمجد شاکەلى

نوسەر: رەيدار لاشۆن.
ناوى كتيب: گه له ئايدىيولۆژياى سياسى هاوچهرخ.
تەرجه مەى: ئاسۆس كەمال.
چاپى يەكەم، سوید، كتيبى ھەرزەن، 2001.
ژمارەى رووپەل: 247.

ھەرچەندە "فرانسىس فۆكۆياما" بە تىۆرى "كۆتايى مێژوو"، جارى گەيشتنەبنەست و مردنى تەواوى ئايدىيولۆژياكان دەدات و پىنى واىە، تاكە ئايدىيولۆژيايەك، كە دەتوانىت دريژە بە بوونى خۆى بدات و بژيىت و ھەرامى ھەموو پرسیارىكى مرۆف و پىداويستىيەكانى بداتەو، ديموكراتىيى لىبەرال يا نوئىلەبەرالىزمى سەرمایەدارىيە لە مۆدىلە ئەمەريكايەكەيدا و ئەگەر ئەو دىتتە بۆ خەلك و ولائەگەلىكى دىكە، جىنى دەمەتەقە و باس و خواس، يا راستىيەكى رەھا يىت، لە ولائى ئىمەدا (كوردستان) ھىشتا، ئايدىيولۆژيا، گشت ئايدىيولۆژياكان، بە ئاينەكانىشەو، ھەر لە دەسپىكرا، جىھانىكى تەلىسماوى، ئەفسسوناوى، تەماوى و ناروون بوون ھەن و لەگەل ئەوھشدا، كە زۆريان لە سەر گوتراو و نووسراو، لى سەنگ و بەھاى خۆيان نەدراونەت و لىكۆلنەوھى ورد و رەخنەئامىزانە و تاوتووکارانەيان لە بارەو نەكران و زۆرجارانىش لارى و توولەرى بۆ شىكردەوھيان گىراونەتە بەر و خەلكى ئىمەش-گەلى جار- ھەرەمەكىيانە و بىلەكدانەوھ شوئىيان كەوتوون. رەنگە فلستىنيەكان و كورد، لەچاو گەلانى دىكەى دەوروبەرى خۆياندا، يەكەمىن دوو گەلى رۆژھەلاتى نىوەرەست بن، كە لە ھەمووان پتر سەروسەوداىان لەگەل سىياسەتدا بوويىت. ھەردووك بەھۆى داگىركراوى و خەباتى سەختى چەكدارانە و پىشمەرگانەيان دژ بە داگىركاران و نەيارانان. لەنىو ھەردووواندا ھەرچى بىرى سياسى و ئايدىيولۆژياى ئەم جىھانە پان و بەرىنە ھەن، رەنگيان داوھتەوھ و خۆيان دۆزىوھتەوھ. كورد پتر لە سالانى 1970كان بە داوھ، لى فلستىنيەكان لە پىشترەوھ. فلستىنيەكان بەھۆى فەرھەنگى عەرەبىيەوھ، ئاگادارى زۆرىنەى كون و قوژبن و فىرگە و ئايدىيولۆژيا و تىۆرى سياسىيى جىھان بوون. كورد، كە بە زمانى خۆى- بەھۆى كۆمەلىك ھۆكارى جىوگرافى، سياسى، جفاكىيەوھ- بۆى نەلواوھ ئەو بابەتەنە بخوئىتتەوھ، بۆى سەخت بووھ بتوانىت بە ھاسانى ئاگادارى ھەموو ئەو تەوژمە ھەزرىيانەى جىھان يىت و ئەگەرىش تا رادەيەك سەرھەتاتىكى لەگەلئاندا كردىت، ئەوا لە رىنگەى فەرھەنگى عەرەبى، فارسى و توركىيەوھ بووھ. كىتبخانەى كوردىيى لە بارەى كىتیبى ھەزرى، فەلسەفەيى، تىۆرى، ئايدىيولۆژى (بە ھەموو جۆرىكىيەوھ) يەوھ، گەلىك ھەزار و نەدار و لاواز و چۆلە. مرۆقى خۆبەرۆشنىرزانى كورد، سىياسەتكارى كورد، فەرھەنگىيانى كورد، خۆ لە ھەموو بوارەكانى سىياسەت ھەلدەقورتىن، لى تا ئىستا كارگەلىكى، كە لەو بوارەدا كراون، لە قامكەكانى دەست تىپەر نابن. ھەرگىران نەكران و ئەگەرىش كرابن، زۆر دەگمەن. يەكىك لەو لاوانەى، كە ھەھا كارىكى گەلەك گرنكى كردوھ "ئاسۆس كەمال"ە. "گەلە ئايدىيولۆژياى سياسىيى هاوچهرخ"، كە "رەيدار لاشۆن"ى مامۆستای زانستى سياسى زانستگەى ستۆكھۆلم نووسىوھتەى، "ئاسۆس كەمال"، كردوويە بە كوردى. ئەم كىتیبە بە پىناسەيەكى ئايدىيولۆژيا و سىياسەت و پەيدابوونى ئايدىيولۆژيا و ئايدىيولۆژيا باوھەكانى سەردەم و مردن و كۆتايىھانتى ئايدىيولۆژيا دەستپىدەكات و گەشتىكى تىروتەسەل بە نىو لىبەرالىزم، كۆنەوارەتى (كۆنسىرقاتىزم)، ماركسىزم، كۆمىونىزم، سۆسالىزمى بىرازخوازەنە، ئەناركىزم، سەندىكالىزم، فاشىزم، نازىزم، كاتۆلىكىزم، چەپىنووى، نوئىلەبەرالىزم، ئىكۆلۆژىزم، فىمىنىزم، ئىسلامەتى و ناسىونالىزمدا دەكات. تەواوى ئەو باوھ و تەوژمە ھەزرى-سىياسىيانە دەخاتە

بەر باس و لیکۆلینهوه و گشت رهه‌نده‌کانیان بۆ خۆپنەر روون ده‌کاته‌وه. نووسەر به شیوه‌ی باسکار و توێژه‌ره‌وه‌یه‌ک، باب‌تییانه به نینو ئه‌و ته‌وژمه هزری و تیوریانه‌دا ده‌گه‌شتی و ده‌دووی و له هه‌موو لایه‌نه‌کانه‌وه ده‌نۆپیتته باب‌ته‌کان. "ره‌یدار لاشسۆن"، بۆ هه‌ر به‌شیک له‌و باب‌ته‌انه‌ی خستووینه به‌ر باس، به‌ قوولی له‌ ره‌ه‌نده‌کانی ئه‌و به‌شانه‌ی نۆرپوه. نر‌خاندوونی، دید و مرۆف‌نۆری یه‌ک‌به‌یه‌کی ئه‌و بیرانه‌ی خۆپن‌دوو‌ه‌ته‌وه، میتۆدی گۆرپینی کۆمه‌لگه و شیوه‌ی فه‌رمان‌ره‌وایی ئه‌و بیرانه‌یی لیک‌داوه‌ته‌وه و خستوو‌ه‌ته به‌ر باس. سازمانی ئابووره‌کی و شیوه‌ی چاره‌سه‌رکردنی کێشه ئابوورییه‌کان و ژێرخانی کۆمه‌لگه‌ی له‌ روانگه‌ی ئه‌و ئایدیۆلۆژیایانه‌وه شیکردوو‌ه‌ته‌وه. دواتریش دواتمانج (یووتۆپیا) ی نموونه‌یی بۆ داها‌تووی ئه‌و ئایدیۆلۆژیایانه‌وه روونکردوو‌ه‌ته‌وه. "ئاسۆس که‌مال"، به‌ کردنه‌ کوردیی ئه‌و کتیبه‌وه، گه‌لێک ماندوو بووه و کاریکی گه‌له‌ک مه‌زنی کردوو. ده‌توانم به‌ دلنیا‌یه‌وه بلێم، که "ئاسۆس که‌مال"، نه‌ک کتیبه‌که‌ی وه‌رگێراوه بۆ کوردی، به‌لکه بۆ خۆی و به‌ کوردی کتیبیکی له‌مه‌ر ئایدیۆلۆژیایه‌ سیاسییه‌ هاوچه‌رخه‌کانه‌وه نووسیوه، چونکه به‌ راستی هینده‌ی جوان و ره‌وان کردوو‌ه‌ته‌ کوردی، که هه‌ر ده‌بێ ده‌ستخۆشی لیبکریت و مایه‌ی دلخۆشیشه، که وه‌ها کاریک له‌ بواری هزریدا و به‌ زمانی کوردی ئه‌نجام بدریت. بینگومان وه‌رگێرانی له‌م جو‌ره‌ باسانه بۆ زمانی کوردی، له‌به‌ر نه‌بوونی فه‌ره‌ه‌نگی زمان (قامووس) و نه‌بوونی بنه‌ما و بنگه و نه‌ریتیکی فه‌لسه‌فه‌یی و هزری و نه‌بوونی ده‌سته‌واژه و په‌یف و وشه‌گه‌لی پر‌به‌پنست و قالبگر، بۆ هه‌موو ئه‌و وشه و ده‌سته‌واژه ئه‌وروپاییانه، کاریکی هینده‌ سه‌خته، که مه‌گه‌ر هه‌ر به‌ که‌سیکی لێهاتووی وه‌ک "ئاسۆس که‌مال" ئه‌نجام بدریت. دیاره‌"گه‌له ئایدیۆلۆژیای سیاسی هاوچه‌رخ"، دووه‌م به‌ره‌می "ئاسۆس که‌مال". به‌ره‌می یه‌که‌می "رینگوزه‌ری بی‌ری سیاسی". بوو. "ئاسۆس که‌مال"، له‌ هه‌ردوو به‌ره‌مه‌کانیدا، له‌ وشه و زاراوه‌سازیدا، پێره‌وی مامۆستا "مه‌سه‌وود موحه‌ممه‌دی" کردوو و له‌ سه‌ر رێچکه‌ی وی رۆشیتوو، که ره‌نگه له‌ بواری زاراوه‌سازیی هزر و ئایدیۆلۆژیای بی‌ری سیاسییه‌وه-له‌ نینو‌کورددا و تا ئیستا- یه‌کیک له‌ باشترین و راستگۆترین سه‌رچاوه‌کانی زمانه‌وانی بیت، بۆ ماندوو‌نه‌ناسان و په‌رۆشان و سه‌ره‌ختان و دل‌سۆزان و به‌ته‌نگه‌وه‌هاتووانیکی "ئاسۆس که‌مال" ئاسای فه‌ره‌ه‌نگی کوردیی. "ئاسۆس که‌مال"، هه‌م "رینگوزه‌ر". "ه‌که‌ی و هه‌میش "گه‌له‌ئایدیۆلۆژیای" که‌ی، کۆلیک سه‌رکه‌وتووانه بۆ خۆپن‌ه‌ری کورد وه‌رگێراوه. ورده‌تیبینیگه‌لیک، که من بۆ خۆم له‌ سه‌ر وه‌رگێرانه‌که‌ی "ئاسۆس که‌مال" هه‌مه، ئه‌مانه‌ن:

1. هه‌رچه‌نده هینشتا کورد"وه‌ک جفاک" له‌ زۆر رووه‌وه: سیاسه‌ت، زمان، فه‌ره‌ه‌نگ، هونه‌ر، جفاک، ئامانج، ئابووری، هزر، و... له‌ پاشاگه‌ردانیدا‌یه و بيشيرازه‌یی و بيسنووری و شپه‌زه‌یی به‌ هه‌موو کاریکییه‌وه دیاره و نیوانی دروستی و نادروستی شته‌کان زۆرجاران، ته‌نی هه‌ست و دیدی مرۆف بۆخۆی و به‌ته‌نگه‌وه‌هاتنی تاکه‌کان، دیاری ده‌که‌ن، وه‌لێ له‌ گه‌ل ئه‌وه‌شدا، من پیم وایه، وشه‌گه‌لی: ریک خستن (ل: 7)، کۆنترۆل کردن (ل: 7)، ریک کردن (ل: 7)، بریار دانی (ل: 9)، دابه‌ش کردن (ل: 9، 15، 25)، دیاری کردن (ل: 13، 200)، که‌م کردنه‌وه‌ی (ل: 17، 187)، راویژ کردن (ل: 17)، دابین کردن (ل: 85، 79، 59، 23)، پینشان دانی (ل: 25)،

به‌ره‌م هینان/هینانی (ل: 190، 179، 176، 175، 155، 154، 150، 119، 118، 117، 107، 103، 95، 94، 91، 88، 76، 75، 74، 73، 71، 70، 68، 66، 64، 63، 43، 26، 60)، مه‌سه‌ره‌ف کردن (ل: 36)، به‌ره‌م بردن (ل: 65، 66، 26)، پینشیل کردنیان (ل: 41، 37)، خه‌فه کردن (ل: 38)، چاره کردن (ل: 39)، ده‌نگ دان (ل: 72، 58، 53، 50، 49، 41، 40، 39)، گه‌شه کردن/کردنی (ل: 86، 40، 200)، که‌م هه‌ژماردا (ل: 38)، دروست بوون/بوونی (ل: 61، 40، 230)، بی‌ر کردنه‌وه‌ی (ل: 40)، خۆش کردن (ل: 40)، په‌سه‌ند کردن (ل: 42)، ره‌ت کردنه‌وه‌ی (ل: 58، 42)، که‌م بوونه‌وه‌ی (ل: 43)، به‌ره‌رچ دانه‌وه‌ی (ل: 50)، دیاری کراو/کردنی (ل: 90، 50)، ده‌ست تیوه‌ردانی/تیوه‌ردان (ل: 61، 60، 57، 162، 170، 230)، نوێ کردنه‌وه‌ی (ل: 51)، خزمه‌ت کردن (ل: 53)، بریار دان/دانی (ل: 53، 109)، باج گرتن (ل: 54)، خامۆش کردن (ل: 54)، ری به‌ستن (ل: 54)

54) ، ههول دان (ل: 58) ، یهک گرتنی/گرتن/گرتتیکی (ل: 83، 69، 59، 97، 95، 88، 87، 179) ، ئەهلی کردنی (ل: 61) ، بەردەوام بوون (ل: 62) ، شی کردنەوهی (ل: 64) ، دەرک کردنی/کردنیان (ل: 67، 134) ، کار تیکردنی/کردن (ل: 67، 188) ، حوکوم کردنی (ل: 73) ، ڕێبەرایی کردنی (ل: 75، 87) ، بیراز کردنی (ل: 77) ، پیاده کردنی (ل: 77، 179) ، تێهه‌لکیش کردنی (ل: 78) ، چاک/چاکتر کردنی (ل: 84، 101، 137، 152، 168، 178) ، قەدەغە کردنی/بوون (85، 129) ، خۆ دابڕین (ل: 85) ، دەرس دانێکی (ل: 85) ، بنه‌بر کردنی (ل: 85) ، بەرز کردنەوهی (ل: 85) ، پەیدا کردنی/بوونی (ل: 86، 143، 223) ، چاره‌سه‌ر کردنی (ل: 87) ، سه‌ره‌وێژ کردنەوهی (ل: 88) ، نێزیک بوونەوه (ل: 89، 132) ، دەسه‌لات گرتنە دەست (ل: 89) ، راست کردنەوهی (ل: 92) ، قایل کردنی (ل: 92) ، دەست بەرداری (ل: 93) ، دەستوو دانان (ل: 96) ، ڕیک خستنی (ل: 97، 98) ، مشتومال کردنی (ل: 98) ، واز هێنانی (ل: 99) ، باوەر هێنانی (ل: 99) ، پارسەنگ کردنی (ل: 101) ، هاوسەنگ کردنی (ل: 101) ، لیکتر گەیشتنی (ل: 103) ، دەنگ دان (ل: 104، 124، 125، 168، 178، 165، 164) ، زال بوون (ل: 106، 129) ، ره‌ش کردنەوهی (ل: 107، 141) ، جودا کردنەوهی (ل: 107، 166) ، 243) ، سه‌رنج ڕاکیش (ل: 112، 118، 126، 225، 228) ، به‌ڕیوه‌ بردنی (ل: 108) ، یه‌ک خستنی (ل: 114) ، مان گرتنی/گرتن (ل: 115، 129) ، جیه‌جی کردنی (116، 137) ، ته‌رخان کردنی (ل: 117) ، کۆک کردنی (ل: 117، 141) ، ڕیک که‌وتن (ل: 119) ، په‌یمان به‌ستن (ل: 119) ، دروست کردنی/بوونی (ل: 119، 167) ، 215، 213، 185، 218، 216، 212، 206، 196) ، هه‌لنرا بوون (ل: 122) ، له‌ چاره‌ نه‌هاتوو (ل: 124) ، پاس دانی (ل: 124) ، جی ده‌هیلێ (ل: 126) ، ڕاڤه‌ دانی (ل: 127) ، گوشار هێنانی (ل: 127) ، کارخانه به‌ستن (ل: 129) ، نیشه‌جی بوون (ل: 129) ، زه‌وت کردنی (ل: 136) ، لیک دانەوه (ل: 134) ، پیک دین (ل: 136) ، ئەنجام دانی (ل: 137) ، کۆمه‌ک کردنی (ل: 137) ، به‌ر هه‌لست کردنی (ل: 189) ، پەیدا بوونی (ل: 140، 170) ، ره‌ت کردنەوهی (ل: 140، 144) ، هه‌ول دان (ل: 140، 159، 155) ، مه‌حکووم کردنی (ل: 140) ، تاقی کردنەوهی (ل: 140) ، پیشیل کردنی/نه‌کردنی (ل: 140، 160) ، زیاد کردنی (ل: 143) ، په‌یمان به‌ستن (ل: 144) ، مان گرتن (ل: 147، 152) ، دیاری کردنی (ل: 148) ، به‌ره‌م بردنی (ل: 149) ، وه‌لاوه‌ نراو (ل: 150) ، له‌سه‌ر نه‌کراو (ل: 150) ، کۆتا هێنان (ل: 151) ، ره‌پیش خستن (151) ، دوور که‌وتنەوه (ل: 151) ، هه‌ست کردن (ل: 151) ، هه‌ول دان (ل: 152) ، مه‌حرووم کردن (ل: 155، 160) ، هه‌ل ده‌نرین (ل: 155) ، خۆش کردنی (ل: 157) ، ده‌ست هه‌لگرتنی (ل: 160) ، ناماژه‌ کردن (ل: 160) ، ڕۆشن کردنەوهی (ل: 163) ، سه‌رنج ڕاکیش (ل: 168، 200) ، پشت گوێ (ل: 168) ، ره‌چاو گرتنی (ل: 171) ، چر کردنەوهی (ل: 171) ، چاره‌ کردنی (ل: 172) ، داگیر کردن/کردنەکانی (ل: 173، 198) ، دیاری کراوی (ل: 174) ، سه‌ره‌رشتی کردنی (ل: 175) ، خۆ ته‌یار کردنی (ل: 176، 204، 189) ، ئازاد کردنی (ل: 176، 189) ، به‌ خۆدا چوونەوه (ل: 191) ، ڕی نیشانده‌ر (ل: 195) ، ڕوون کردنەوهی (ل: 196) ، خه‌بات کردن (ل: 198) ، ده‌ست نیشان (ل: 199) ، 226) ، ده‌ستوو دانانی (ل: 199) ، ره‌ش کردنەوه (ل: 201) ، چاره‌ کردنی (ل: 201) ، پاک کردنەوه/کردنەوهی (ل: 203، 218) ، به‌کار هێنانی (ل: 203) ، لیک بدیته‌وه (ل: 208) ، باس کردنی (ل: 208) ، به‌ سووک دانانی (ل: 212) ، ره‌ت کردنەوهی (ل: 214) ، شین بوون/بوونی (ل: 214، 223) ، بنیات نانه‌وهی (ل: 218) ، یه‌ک لایه‌نانه (ل: 219) ، هه‌ره‌س هێنان (ل: 221) ، شی کردنەوهی (ل: 223) ، دەنگ دان (ل: 240) ، 226) ، 225) ، دیاری کراوی (ل: 226) ، باج گرتنی (ل: 235) ، ره‌نگ دانەوهی (ل: 236) ، تیک به‌ستنی (ل: 236) ، بریار دان (ل: 246) ، وشه‌گه‌لیکن یه‌ک واته‌ ده‌ده‌ن و یه‌ک وشه‌ پینکه‌هینن، واته‌ وشه‌گه‌لیکی لیکدراون، که‌ به‌ ڕوای من ده‌بوو به‌م شیوه‌یه‌ بنووسرابان: ڕیکخستن، کۆنترۆلکردن، ڕیککردنی، بریاردانی، دابه‌شکردنیک، دیاریکردنی، که‌مه‌کردنەوهی، ڕاوێژکردنی، دایینکردنی، پیشان دانی، به‌ره‌مه‌هێنان/به‌ره‌مه‌هێنانی، مه‌سه‌ره‌فکردن، به‌ره‌مه‌مێردن، پیشیلکردنیان، خه‌فه‌کردنی، چاره‌کردنی، ده‌نگدان،

گه شه کردن / گه شه کردنی، که مه ژماردا، دروستبوون / دروستبوونی، بیر کردنه وهی، خوشکردنی، په سه ندکردن، ره تکردنه وه، که مبوونه وهی، بهر په چرچاندنه وهی، دیاریکراو / دیاریکردنی، ده ستیوه ردانی / ده ستیوه ردان، نو یکردنه وهی، خزمه تکردنی، بریاردان / بریاردانی، باجگرتن، خاموشکردن، ربه ستن، هه ولدان، یه کگرتنی / یه کگرتنی، ئەهلیکردنی، بهر ده وامبوون، شیکردنه وهی، ده رککردنی / ده رککردنی، کارتیکردنی / کارکردن، حوکومکردنی، ربه رایه تیکردنی، بیرازکردنی، پیاده کردنی، تیهه لکیشکردنی، چاککردنی / چاکترکردنی، قه ده غه کردنی / قه ده غه بوون، خۆدابیرن، ده رسدانیکی، بنه برکردنی، بهر زکردنه وهی، په یادکردنی / بوونی، چاره سه ر کردنی، سه ره وه ژیرکردنه وهی، نیزیکیبوونه وه، ده سه لاتگرتنه ده ست، راستکردنه وهی، قایلکردنی، ده ستبهرداری، ده ستوودانان، ریکخستنی، مشتومالکردنی، وازهینانی، باوه رهینانی، پارسه ننگکردنی، هاوسه ننگکردنی، لیکتر گه یشتنی، ده نگدان، زالبوون، ره شکردنه وهی، جودا کردنه وهی، سه رنجراکیش، بهر یوه بردنی، یه کخستنی، مانگرتنی / مانگرتن، جیهه جیکردنی، ته رخانکردنی، کۆککردنی، ریکه وتن، په یمانبه ستن، دروستکردنی / دروستبوونی، هه لئرابوون، له چاره نه هاتوو، پاسدانی، جیده هیللی، راقه دانی، گوشارهینانی، کارخانه به ستن، نیشته جیبوون، زه وتکردنی، لیکدانه وه، پینکدین، ئەهجامدانی، کۆمه ککردنی، بهر هه لستکردنی، په یادبوونی، ره تکردنه وهی، هه ولدان، مه حوکومکردنی، تاقیکردنه وهی، پیشیلکردنی / پیشیلنه کردنی، زیادکردنی، په یمانبه ستن، مانگرتن، دیاریکردنی، بهر هه مبردنی، وه لاهه نراو، له سه رنه کراو، کۆتاهینان، ره پیشخستن، دوورکه وتنه وه، هه ستکردن، هه ولدان، مه حروومکردن، هه لده نرین، خوشکردنی، ده سته لگرتنی، ئاماژه کردن، رۆشنکردنه وهی، سه رنجراکیش، پشتگوئی، ره چاوغرتنی، چرکردنه وهی، چاره کردنی، داگیرکردن / داگیرکردنه کانی، دیاریکراوی، سه ره په رشتیکردنی، خۆته یارکردنی، ئازادکردنی، به خۆداچوونه وه، رینیشاندەر، روونکردنه وهی، خه باتکردن، ده ستنیشان، ده ستووردانانی، ره شکردنه وه، چاره کردنی، پاککردنه وه / پاککردنه وهی، به کارهینانی، لیکبدریته وه، باسکردنی، به سووكدانانی، ره تکردنه وهی، شینبوون / شینبوونی، بنیاتنانه وهی، یه کلایه نانه، هه ره سه پتان، شیکردنه وهی، ده نگدان، دیاریکراوی، باجگرتنی، ره نگدانه وهی، تیکبه ستنی، بریاردان.

2. وشه گه لی: ده گه رینه (ل: 13)، ئازدی (ل: 13)، بزاین وهرامی (ل: 19)، نۆره یه کی گه نگی هه یه (ل: 19)، باباته (ل: 37)، گومناکارانه (ل: 62)، پارتهی (ل: 93)، هاوکوی (ل: 153)، بگریت (ل: 170)، بواری (ل: 195)، 171)، ده رباره (ل: 205)، ئەلمانایا (ل: 213)، هه لهن و ده سزانم و دلنیشم له وهی، که هه له ی چاپن، چونکه "ئاسۆس که مال"، هینده وردیین و وردکاره، که شتی له و بابه تانه ی به سه ردا تیناپه رن. راستییه کانیان گه ره که وه ها بن: ده گه رینه وه، ئازادی، بزاین له وهرامی، نۆره یه کی گرنگی هه یه، بابه ته، گومانکارانه، پارتی، هاوکوی، بگریته وه، بواری، ده رباره ی، ئەلمانیا.

ئیمه ئەگه ر بزاین و دان به وه دا بنیین، که کرۆک و بنگه ی ژیری خۆراوا و هۆی په ره سه ندن و فراژووتنی ئەم سه رده مه ی، به لای که مه وه له رووی هزر و دینن و تیروانینه وه، ده گه رینه وه بو، به ره لاکردنی بیر و رینگه دان به لیکۆلینه وه و پشکنین و سه رده ستیی زانست و ره هاگردنی ئازادی ته واوی بیروباوه ر و بوچوون و ئەگه ر له وه ش تینگه ی، که سنوره کانی نیوان هزر و ئایدیۆلۆژیای سیاسی، به تایبه ت له م رۆژگاره دا، سراونه ته وه و له نیو یه کدیدان و تیکه لن و گریدراوی یه کدین و کاریگه رییان له سه ر یه کتر هه یه، چونکه سیاسه ت و هزر، پیکرا گریدراون، ئەوا "ئاسۆس که مال"، به م به ره مه ی، ده رگایه کی بو چونه ژوووه وه یه کی زانستیانه ی مهیدانی لیکۆلینه وه و ده مه ته قه و شیکردنه وه، له بواری ئایدیۆلۆژیا سیاسییه کاند، بو خوینه ر و باسکاری کورد، خستوووه ته سه رپشت وئاوه لا کردوووه و به به کاربردنی کۆمه لیک په یف و ده سته واژه ی نوییش، گه لیک خزمه تی به وشه و زمان و هزر و فرهه نگی کوردی کردوووه. پیم وایه زیتریشی پی

ده کریت. هیوادارم چه قهستوووی و مهنگی گۆمی فرههنگی کوردی، تووشی ئومیدبرای نهکات و
کۆلنهدات و بهرهمی دیکه ی بخوئینه وه.
2003-1-31

تیبی کوردستان نیت:

ئهم نووسینه بیروبوچونی حاوه نه که پت، کوردستان نیت له ناوه رۆکه گهی بهرپرسیار نییه.

www.kurdistanet.org
کوردستان نیت